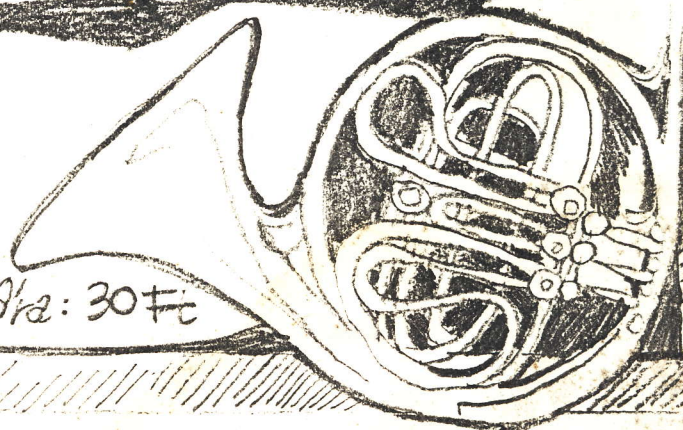
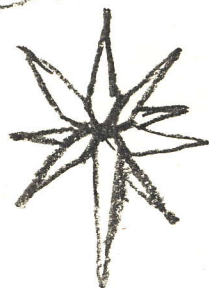

WRO

A polgármesteri hivatal és az
iskola lapja Ár: 30 Ft

1994. XII.

ÚJÉV-KÖSZÖNTŐ

A lustán vánszorgó napok alaposan nekilódulnak az ünnepek előtt. Sajnos a tyúkok erről egyáltalán nem vesznek tudomást, sőt mintha az utóbbi időben sztrájkba léptek volna. Pedig kell a mézeskalácsra, a beiglire való.

Az idő nyálkás. Nem akar igazi fehér, karácsonyos ünneplőbe bújni a táj. Azért az eget lelkesen karistolják már a kémények felszálló szürkéi.

Mi ismét szavaztunk, döntöttünk, fogadkoztunk és most reménykedünk / mint már annyiszor /, talán végre nem hiába. A bizalmat, az elhatározásokat a jövővi Télapó, Jézuska fogja meghálálni. Addig azonban bőven lesz idejük a Krampuszoknak a kimosakodásra, vagy a bemosakodásra.

Utoljára mit is kívánhatnánk, mint boldog karácsonyi ünnepeket, sikerekben gazdag új esztendőt; és ahogyan a dal mondja:

"LEGYETEK JÓK, HA TUDTOK!
A TÖBBI NEM SZÁMÍT "

/ SZERK. /

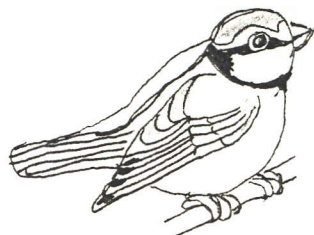
Madártávlat

Egy új sorozatot szeretnénk indítani ezen újság keretein belül, amely a vidéki ember számára is tartogat meglepetéseket, megbújó szépségeket.

Ha körülnézünk a szürke tájban, olyan érzésünk lehet, hogy a madarak seregéből már semmi sem maradt, vagy nagyon kevés. Ugyan az őszi vonulás után is láthatunk még bőven, csak nyitott szemmel kell járnunk és segítő kezekkel közelednünk feléjük.

Házunk táján cinegék kisebb-nagyobb csoportja fordul elő, közülük is leginkább a szén- és kékcinegék. A kékcinegét élénk sapkája és szárnytollainak kékes árnyalata különbözteti meg. A nevükben kérek minden Olvasót, hogy a téli zord napokon segítsen rajtuk olajos magvak: napraforgó, köles kihelyezésével, esetleg szalonnabőr kifüggesztésével. Napok alatt növekedni fog a cinegék száma, és szépszóló hangjukkal hálálják meg a gondoskodást. Nem szabad elfelejtenie a falusi gazdának, hogy egy cinege család / 2 szülő, és 8-10 fiatal / átlagosan huszonnégy-millió rovarot fogyaszt el egy évben!

A falunk határában figyelmesen nézelődő ember őszapókat is láthat, amelyek szintén a cinegék családjába tartoznak. Hófehér fejük, barna-fekete szárnytollaik, testükhöz képest hosszú faroktollaik első pillantásra szembetűnőek.

A farakások, bokrok lakója a fürge, kis ökörszem. Lehet, hogy figyelmünket nem is termete, hanem élesen csengő, dallamos hangja kelti fel. A házive-

rébnél jóval kisebb, vöröses-barnás tollait szárnyának halvány keresztcsíkjai színesítik. Gömbölyű alakja, felcsapott faroktollai, gyors mozgása megfelelő támpontot nyújthat felismerésében. Hasznos madár!

Kertek végében, szántóföldek felett biztosan találkozunk egerészölyvvel. Lassú, komótos mozgása, hosszantartó, szárnycsapás nélküli lebegése különbözteti meg a többi ragadozómadártól. Mint neve is utal rá, kisebb rágcsálókkal táplálkozik, ami a mezőgazdaságnak nagy hasznót hoz. A téli hónapokban megsokasodik a számunk, mivel északról is érkeznek szép számmal. Többnyire párosan keringnek; nagy, lekerekített szárnyuk és dus faroktollaik messziről is jól láthatók. Hangjuk éles, magas káromáshoz hasonlít. Színük barna árnyalatú.

Aki Kálló felé utazik, az Alma-völgy felé vezető út bekötésénél találkozhat egy villanyoszlopon üldögélő madárral. Rigónagyságú, tollaiban a szürke, a fekete és a fehér dominál. Ez a magányos madár a nagy őrgébics. Október végén érkezik, a hozzá nagyon hasonló kis őrgébicset váltva. Ha autóval közlekedünk felröppen, majd kedvelt helyére

ismét visszatér. Egyhangú színezetének ellenére is pompás látványt nyújt. Röptében a fekete-fehér vibrál a testén. Szépen ívelt fordulókat vesz a levegőben, közben le-le csap a földre. Harcos madár, területéért szembeszáll a nálánál nagyobb vetési varjúval, szarkával is.

Itt a tél, SEGÍTSÜK A MADARAK NEHÉZ NAPJAIT tőlünk telő gondoskodással, ami számunkra nem nagy áldozat, de nekik éltető eledel!

Receptek

Hogyan tehetjük még hangulatosabbá az ünnepeket? Egy-két jó ötlet, amivel gazdagítjuk a terített asztalt:

Mézes:

60 dkg liszt
20 dkg porcukor
20 dkg ráma
2 egész tojás
teáskanál szódabikarbóna
fahéj, szegfűszeg
2 evőkanál baracklekvár

Ezeket az anyagokat összegyúrjuk, majd késfok vastagságúra nyújtani és keksz-formával kiszaggatni.

Máz:

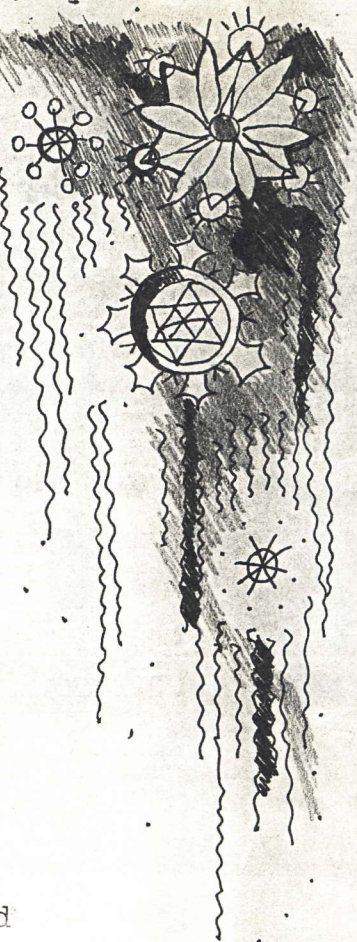
2 tojás fehérjét kemény habbá verjük majd 1/2 kg porcukrot adunk hozzá, tovább verjük. Tortadíszítóval, vagy kijukasztott műanyag zacskóval díszítjük.

Kenyér:

20 dkg rozsliszt
20 dkg teljes őrlésű liszt
20 dkg sima liszt
2 teáskanál só
2 evőkanál étolaj
2 dkg élesztő
pici őrölt köménymag

Az élesztőt megfuttatjuk langyos vízben majd az összes hozzávalókkal együtt mintha kelttésztát készítenénk összegyúrjuk. Jól megkelesztjük, majd előmelegített sütőben nagyon lassan, 1 órán át sütjük úgy, hogy egy tepsibe a sütő aljára vizet teszünk, hogy pára érje.

Püspökkenyér formába is süthetjük.

HÁZI SZALONCUKOR

1 kg makkacukor

4 dl víz

1 narancs vagy citrom lereszelt héja

2 evőkanál narancs vagy citromszörp

vagy 2 evőkanál nagyon erős feketekávé,

vagy 2 dkg étcsokoládé, vagy 1 púpozott

evőkanál kakaópor, vagy 2 evőkanál sűrű

gyümölcszörp /ízlés szerint/ vagy 4 dkg

dió, vagy mandula, vagy mogoró.

A vizet felmelegítjük, majd belezúditjuk

a cukrot. Főzzük kevergetve, amíg a víz

gyöngyözni nem kezd. A tetejére feljövő

habot leszedgetjük, hogy egészen tiszta

legyen aszirup. Vizes ruhával benedvesítjük

a gyúrótáblát, vagy műanyaglapot és ráöntjük.

Fakanállal addig gyúrjuk, amíg a massa be

nem sűrűsödik. Ezután az ízesítőt keverjük

bele. A kihűlt masszát bonbonos formába

rakjuk. Hagyjuk, hogy megszilárduljon,

majd tetszés szerinti papírba becsomagoljuk.

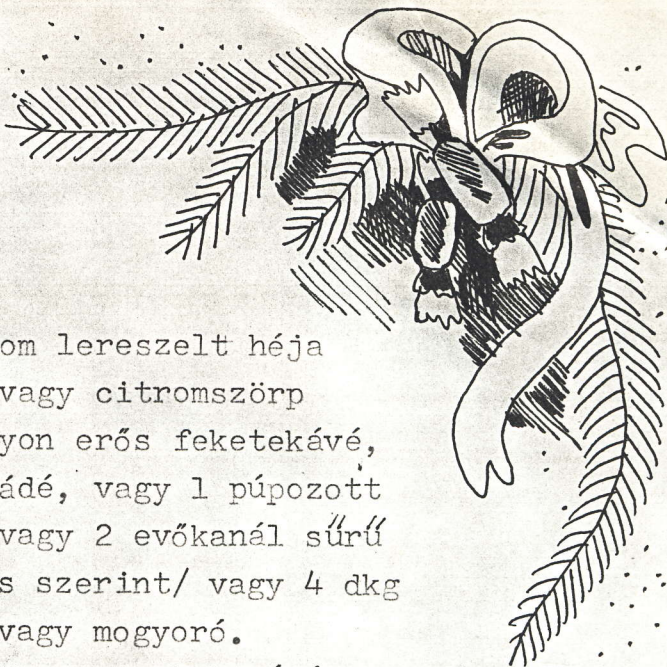
Újévi babonák:

Éjfélkor vagy újév hajnalán borsót és
lencsét kell enni, mert ez sok-sok pénzt
jelent az elkövetkező év folyamán.

Az újév első napján nem szabad baromfit
vágni, mert az kikaparja a szerencsét.

Ami újévkor történik az emberrel, az fog
történni egész esztendőben.

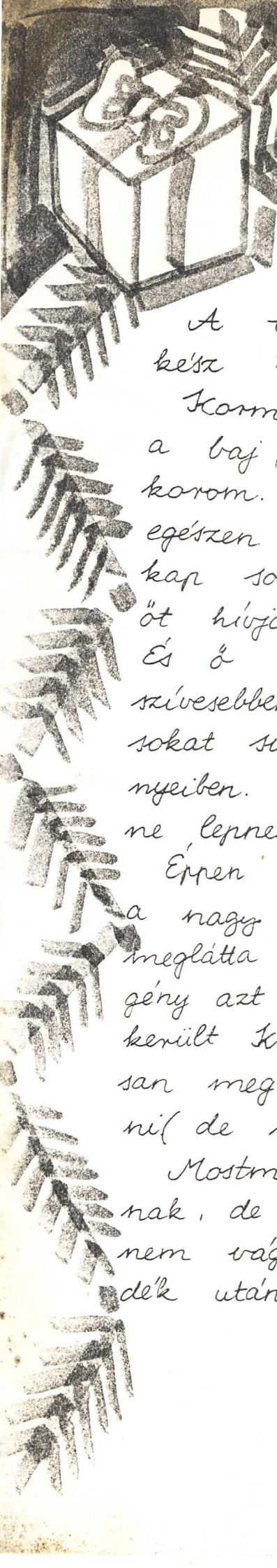
Újévkor ne adjunk ki pénzt, mert egész
évben fizethetünk.

Gräze Növényem!

Na mit szólsz, újra letelekhetünk
a Kürtölő hasábjain. Amint látod
újra gazdója lett a lapnak, fiatal
kolleegánóm, Prokora Krisztina személyében.
Nyugdíjas főosztályvezető, Vadász János
ugyanis súlyos szemüneten esett át,
így nem tudta tovább vállalni ezt a
munkát. Ezért volt ez a szünet.
Most majd igyekeznék bepótolni az
elmaradottakat. Nem ígérünk semmi
személyesítést, csak azt adjuk amit
eddig, ami mindenkit érdekel, ami
a mindennapokról szól, ami miatt
a korábbi kürtölő nívón elhanyagolt
lapunkat, ez nem más, mint hogy
"mi újság a faluban?" lát Kürtölő!
Teljesen akkor is, amikor Kislingd

Télapó és Kormos Krampusz

A télapó idén is ellátogatott segítő-
ke'sz Kormos Krampuszával a suliba.

Kormos nagyon jól dolgozott, csak az volt
a baj, hogy amenne járt hullott róla a
korom. Mire kiosztotta az összes ajándékot
egészen elszomorodott: ő vajon miért nem
kap soha ajándékot? Persze télapó mindig
őt hívja: csináld ezt! csináld azt Kormos!
És ő különben is utálja ezt a nevet. Leg-
szívesebben ordított volna, de csak sírt, olyan
sokat sírt, hogy már úszni lehetett a köny-
nyeiben. Télapó elgondolkodott ezen: meg kelle-
ne lepnem valamivel ezt a huncut Kormost!

Éppen a televíziót nézte, amikor megszületett
a nagy ötlet: mosóport veszek neki! Ut hogy
meglátta Krampusz az ajándékot, elpirult, sze-
gény azt sem tudta sírjon vagy nevéssen? Így
került Krampusz a dézsába, télapó olyan alapo-
san megcsutakolta, hogy rá sem lehetett ismer-
ni (de még Kormos sem ismert magára).

Mostmár senki sem szólítja majd Kormos-
nak, de ki hiszi el, hogy ő Krampusz? Ezért
nem vágyódik azóta egy Krampusz sem aján-
dék után.

(3.-4. osztály)

A karácsonyfa önéletrajza

Születéséről először egy német polgár tett említést a feljegyzéseiben, 1605 karácsonyán: a lakásokban fenyőfákat állítanak és telerakják mindenféle papírdísszel, gyümöccsel. A gyertyák annak jelképeként égnek rajta, hogy a téli napfordulón feltámad a fény, amelyet Jézus születésével hoztak összefüggésbe. A papírláncok a Paradicsom fájára tekercselt kígyót jelképezik, az alma a tudás fájának a gyümölcsét, a ternékenységet, a bőséget. Szülőhazája Németország. Germán hiedelmek szerint a téli napforduló idején kiszabadulnak a gonosz szellemek, előlük nyújt védelmet az élet örökzöldje, a fenyőfa.

A német szokást Magyarország is átvette, ahol a karácsonyfa elődje a népi hagyományokból kisarjadtt karácsonyi életfa vagy termőág. Az életfa Jézus családfáját, a Jesse-ágot szimbolizálja, és utal a tudás fájára, mert ekkor ünnepeljük az első emberpár - Ádám és Éva - névnapját is. A legendák szerint a Megváltó keresztjét is a tudás fájából ácsolták. Magyarországra karácsonyfát először báró Podmaniczky Frigyes /1820/ hozott be. Náluk minden gyerek külön fát kapott.

Sokak szerint azonban, az elsőbbség érdeme Brunszvik Terézé, az első óvoda megalapítójáé /Beethoven barátjánőjéé/.

A szegények karácsonyfája tövises ágakból készült, emlékeztetve Krisztus töviskoszorújára. A tuskékre tűzték fel az almát, a diót.

A csillogó karácsonyfadíszek kezdetben csak a városokban találtak vevőre. Az elsők: papírból, fából, fémből, ezüstből, textiliából készültek. Napjainkban üvegdíszek és a műanyag is megjelent a fák ágain. Kiszorították a gyümölcsöket, illatos aprósüteményeket /sajnos/.

A régiek azért is ragaszkodtak az ételdíszekhez, mert jelentést hordoztak. Az alma: a családi összetartozást; a dióból megjövendőlték a beteg jövőjét. A karácsonyi morzsát gyógyításra is használták. Ma ismét divat mézeskaláccsal ékesíteni az ágakat.

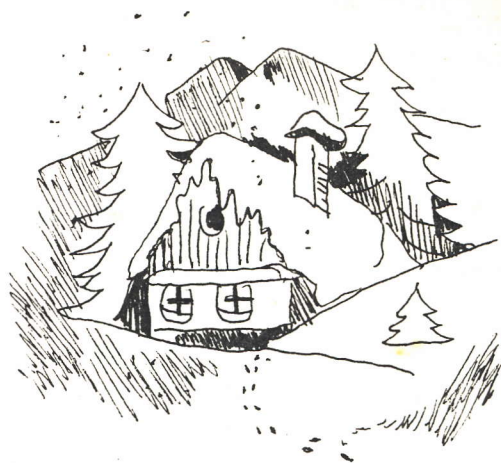
A műanyag fenyőfákból hiányzik az élet, a meghittség, a derű. A villanygyertyafüzér mellett se mondjunk le a gyertyagyújtás élményéről.

A karácsonyfa önéletrajza rövid ugyan, de sikeres. Ma már szinte mindenki a karácsonyfa. Mindenki úgy fogadja be, mint a béke, a szeretet örökzöld jelképét.

sündisznók

Jeges, zimankós téli nap - metsző szél füttyölt - egy csapat sündisznó, ahogy csak bírt, szorosan egymáshoz bújtt szálláshelyén.

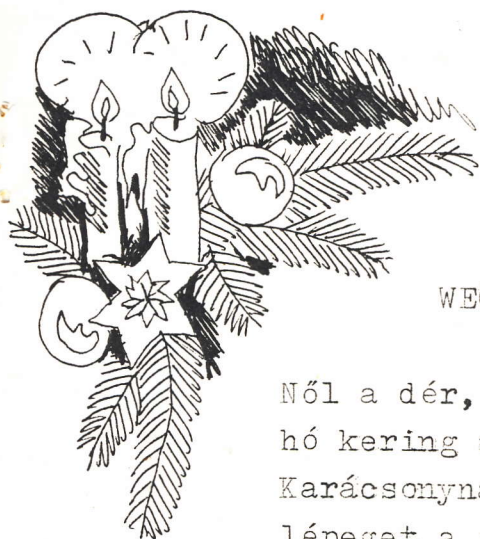
De ahogy összebújtak, hegyes tüskéik bizony egymás testébe fúródtak.

Távolabb húzódtak tehát, ám a metsző hideg ismét csak egymáshoz űzte őket. Megint szurkálták egymást tüskéikkel, s megintcsak elhúzódtak egymástól.

Egymástól el, majd újra össze, megint csak el - annyiszor ismétlődött ez, míg rá nem lelték a távolságra, hogy el tudják viselni a zimankót; nem túlságosan közel, hogy tüskéik ne sértsék egymás testét, s nem is oly távol, hogy meg találjanak fagyni.

Ezt a távolságtartást nevezzük udvarias, illő viselkedésnek.

/ Arthur Schopenhauer/

WEÖRES SÁNDOR: HULL A HÓ

Nól a dér, álom jár,
hó kering az ég közt.
Karácsonynak ünnepe
lépeget a fák közt.

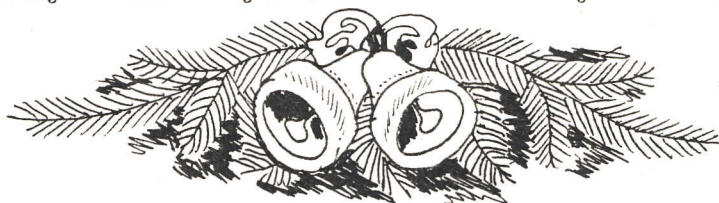
En is, ládd, én is, ládd,
hóban lépegeték,
ha a jeges táj fölött
karácsony lehetnék.

Hó fölött, ég alatt
nagy könyvből dalolnék
fehér ingben, mezitláb,
ha karácsony volnék.

Kis ágat öntöznék
fönn a messze holdban.
Fagyott cinkék helyén
lefeküdnék holtan.

Viasz-szín, kén-sárga
mennybolt alatt járnék,
körülvenne kék-eres
halvány téli árnyék.

Csak sírnék, csak rínék,
ha karácsony volnék,
vagy legalább utolsó
fia-lánya volnék.

A karácsony megünnepléséhez sokféle népszokás fűződik. Karácsonykor a bekölcei lányok egy ötágú csillagot készítenek. A csillag öt ágára ráírják öt legény nevét. Ezt a párnájuk alá teszik, és éjszaka, mikor felébrednek, behajtják a csillag egyik ágát. Reggel megnézik, hogy melyik ága van behajtva, és amelyik legény neve rajta van, az lesz a férjük.

Karácsonykor mákosguba evés közben az apa a lánya mellé ül. Mikor az apa az első gubát a villájára veszi, a leány lekapja róla és kiszalad vele az udvarra, s az a fiú lesz a férje, aki éppen arra megy. És ha éppen nem megy arra senki, pártában marad szegény.

Divatozik a lucázás is.

A Luca-szék készítését december 13-án kezdik el és december 24-én estére kell elkészülnie, minden nap kell valamit dolgozni a széken; a készítője karácsony este mákot rak a zsebébe, és elindul az éjféli misére. A Luca-széket leteszi a templon bejáratában: ha futnia kell, hamar menekülhessen. Úrfelmutatáskor feláll rá, és akkor meglátja, hogy a vénasszonyok közül kik a boszorkányok. Hanem a boszorkányok is meglátják őt, és kergetni kezdik. De erre gondolt előre. Ahogy fut, szórja maga után a mákot. A boszorkányok csak úgy tudnak utána szaladni, ha felszedik. Ha zaérva a Lucaszék-készítője, bedobja a kemencébe a széket, különben a hátán törik össze a boszorkányok, ha megfogják!